

# Karl Kautsky sodasta

## Sota on yhteiskunnallisen kumouksen alku

Sota kaikkine kauhuineen on alkanut. "Aseilla arvosteleminen" on astunut "aseitten arvostelemisen" tilalle. Tämä muutos on tapahtunut ei vaan sen vuoksi, että sotatilanteen aiheuttamat olosuhteet eivät salli aseitten arvostelemista. Ajatukset keskittyvät nykyhetkeen ja lähimpään tulevaisuuteen. Tätä tulevaisuutta ei kukaan voi selvästi kuvitella itselleen. Selvää on vain se, että sota on kauheampi kuin kukaan saattoi otaksua. Kaikki odottavat ennen kaikkea tietoa, ratkaisevia tietoja taistelutantereelta. Ei ole arvostelemisen aika ...

Kuitenkin minusta tuntuu, että tällaisen tunteen aika ei voi kestää kauvan ... nyt jo kirjoittaessani nämä rivit tunnen välttämättömäksi selvittää itselleni, mitä on se kauhea ja odottamaton joka on yllättänyt meidät ja työntänyt meidät suommiltamme. Käy välttämättömäksi tehdä itsellensä selväksi, mihin me oikeastaan olemme menossa.

On selvä, että tässä en rupea enustelevaan, kuka selviää taistelusta voittajana. Kokeneimmat sotaekspertit ovat eri mieltä tästä asiasta. Ei kukaan vielä tiedä, kuinka paljon kukin maa voi asettaa sotaväkeä liikekannalle. Nykyistä sotaa käydään olosuhteissa, joita ei ole ollut olemassa entisinä aikoina ja jo senkin vuoksi on mahdollonta tehdä mitään päteviä johtopäätöksiä.

Entisinäkin aikoina, jolloin olosuhteet olivat paljon mutkattomammat kuin nykyään, ainoastaan muutamat harvat erikoistuntijat saattoivat oikein ennustaa sodan

lopputuloksia. Ainakin oli silloin helppo arvata, kuinka kalliiksi sota tulee kullekin maalle. Nykyään on vaikea arvata tätäkään. Tämä sota, tämä ihmiskunnan historian kamalin teurastus, alkoi ilman siihen osaaottavien tahtoa. Jokainen osallinen ilmoittaa, että se ei halunnut sotaa.

Venäjälläkin näyttää sotapuolue saaneen voiton vasta viime tingassa, ja vasta silloin sodan raivottaret repivät kahleensa.

Oletamme, että itävaltalaisetkin vallassaolijat otaksuivat, että heidän onnistuu tehdä sota Serbian kanssa vain paikalliseksi sodaksi.

Maailmansotaa ei käydyt nyt enää Serbian vuoksi. Serbia-kysymys on kokonaan hävinnyt näyttämöltä. Tämän kautta on itse sotakin menettänyt määrätyn tarkoituspärsänsä. — jokainen valtio taistelee nyt riippumattomuutensa puolesta. Sodan tarkoituspärsät tulevat selvästi näkyviin vasta silloin kun selviävät kunkin sodassa olevan vallan voimasuhteet.

Mutta niin vähän kuin voimme-kin puhua toisen tahi toisen puolen voitonmahdollisuuksista tahi rauhan solmimisen ehdoista, niin yksi asia on aivan varma, ja se on se, että tämän sodan päätyttyä maailma tulee näyttämään paljon toisellaistelta kuin ennen sitä.

Me toivomme ja meidän täytyy edellyttää, että tämä sota ei voi kestää kauvan. Ranskalais-saksalainen sota kesti heinäkuun keskivaiheilta helmikuuhun asti. On vaikea olettaa, että tämä sota, joka on heittänyt taistelutantereelle niin suunnattomia ihmisjoukkoja ja jossa pannaan ääretön määrä voimaa,

etenkin rahallista voimaa, liikkeelle, voisi kestää kauvemmin. Mutta huolimatta odotettavissa olevasta lyhykäisyydestään tämä sota on jättävä maailman toisellaisena kuin se on ollut.

Jo on mennyt se aika, jolloin suuren sodan seurauksena oli vain valtakunnan rajojen siirtyminen. Kapitalistinen tuotantojärjestelmä aiheuttaa niin nopeata ja jyrkkää vastakohtien vaihtelua ja uusien ja uusien kysymysten esiintymistä, että on mahdotonta ajatella, etteikö suuri maailman sota toisi mukanaan entisten yhteiskunnallisten järjestöjen häviämisen ja uusien syntymisen.

Ennen kaikkea on selvää, että Euroopan ulkopuolella oleva maailma joutuu tavattoman suurien taloudellisten muutoksien alaiseksi. Tämä maailmansota kehittyy erittäin nopeasti ja vähitellen muodostuu todelliseksi valtakelijäksi Eurooppaan nähden. Tämä prosessi tulee nyt tapahtumaan sitä nopeammin, koska sota tavalla tahi toisella ehdottomasti johtaa Euroopan kansojen näännvttämiseen, päätyipä se muuten millä tavalla tahansa.

Etenkin Yhdysvallat tulevat paljon hyötymään sodasta. Nyt jo voivat ne vaikeuksista ottaa kokonaan haltuunsa amerikalaiset kaupparamarkkinat. Ne myös voivat syrjäyttää eurolalaiset kilpailijansa itä-Aasian kaupparamarkkinoilta. Yhdysvallat on ainoa huomattava rahavoima maailmassa, jolla nykyään on hallussaan vapaata pääomaa. Nyt jo vetävät Yhdysvallat puoleensa pienestä hinnasta eurolaisten hallussa olevia arvopapereita. Euroopan taloudellisen pulan selvittäminen ja sotakorvausten maksaminen sodan jälkeen ei tule olemaan mahdollista ilman amerikalaisien apua. Joka tapauksessa tulevat voitettut maat joutumaan

riippuvaisiksi amerikalaisesta pääomasta.

Yhdysvaltojen ohella ovat Aasian kansat, Jaapani, Kiina, Turkki, Persia, nopeasti vaurastumassa. Niiden kehitystä tähän asti esti eurolaisten valtojen harjoittama sorto. Riippumattomilta idän valtioilta tämä sorto häviää sodan jälkeen ja toisten valtojen alaisten valtioitten keskuudessa, kuten Indiassa ja Egyptissä, tämä painostus heikkenee, eikä helposti saavuta entistä voimaa. Voimme pitää mahdollisena senkin, että nämä kansat nousevat kapinaan ja yhtyvät maailman sotaan. Tämän johdosta Venäjä, Ranska ja Englanti huomattavasti heikkenevät. Nämä seikat voivat vaikuttaa sitäkin, että Saksan taloudellinen ja sotilaallinen valta enenee, Saksalla kun on verrattain vähän siirtomaita.

Mitä voimakkaimmiksi kehittyvät Euroopan ulkopuolella olevat maat, sitä vähemmän on mahdollisuuksia imperialistisella politiikalla. Imperialismin synnyttämä maailman sota voi heposti päättyä sillä, että juttu imperialismi menettää kaikki edellytyksensä.

Sama on sanottava maailman sotavarustautumisesta, joka on imperialismiin setraus. Meidän puolueemme on usein sanonut, että militarismi ja imperialismi luovat tilanteen, jolloin pyssyt itsestään alkavat paukkua.

Sodan taakka tulee niin suunnattoman suureksi, että rahallisessa suhteessa tulee olemaan miltei mahdotonta tähän taakkaan lisätä kuluja sotavarustusten uudistamiseksi. — etenkin koska silloin on odotettavissa voimakasta kilpailua koskemattoman ja voimakkaan Amerikan kanssa.

Näitten muutoksien tulee ehdottomasti johtaa jyrkkään muutokseen yleisessä sekä ulko- että sisäpolitiikassa. On ehkä ennenaikais-

ta ennustaa, kuinka suuressa määrässä nämä muutokset tulevat vaikuttamaan eri luokkien voimasuhteisiin. Mutta yksi seikka on varma: poliittinen elämä saa voimakkaan sysäyksen ja muodostuu vilkkaammaksi kuin koskaan ennen.

Niin pian kuin "aseilla arvosteleminen" loppuu, tulee "aseitten arvosteleminen" muodostumaan tavattoman ankaraksi. Ketä vastaan tämä arvostelu tulee kohdistumaan, millaisiin muotoihin se pukeutuu ja millaiset tapahtumat se tulee kypsyttämään, sen näyttää meille tulevaisuus. Joka tapauksessa, kuten kaikki muutkin puolueet, niin sosialistipuoluekin tulee panemaan liikkeelle koko voimansa voimistukseen ja edustamansa luokan etuja suojellakseen. Meidän sisäisen toimintamme tärkeimmäksi tehtäväksi muodostuu nykyhetkenä järjestövoimamme säilyttäminen sekosorrosta huolimatta.

Meidän on loukkaamatta säilytettävä puolueen ja ammattiyhdistysten järjestöt ja organit, meidän on varotettava niiden jäseniä ryhtymästä ajattelemattomiin tekoihin, mutta myöskin on varottava pelkurimaista lippujemme hylkäämistä. Tämä on itsestään selvä asia, eikä ole olemassa yhtään toveria, joka olisi menetellyt toisella tavalla.

Mutta yhtä tärkeätä on puolueen sisäisen eheyden säilyttäminen, kaiken pikkumaisen räpäimisen sikseen jättäminen. Me olemme

itsearvostelua harjoittava puolue, mutta sodan aikana täytyy tämänkin arvostelun vaijeta. Ei ole koskaan ollut meille niin vaikeata kuin nyt asettua sellaiselle kannalle ja lausua kantamme sillä tavalla, että se tyydyttäisi kaikkia tovereita. Jokainen sota asettaa sosialistit arveluttavaan pulaan. — Heillä on edessään kaksi välttämättömyyttä. — kotikonnun puolustaminen ja kansainvälinen solidarisuus. Nykyinen sota asettaa puolueemme keskusjohdon ja meidät muutkin kaikki sitä vaikeampaan asemaan, kun sotaa käydään kaikille ilman suunnille.

Tämä sota ei ole sota vain Venäjän tsaaria vastaan, vaan se on myöskin sota kansanvaltaisempia Ranskaa ja Englantia vastaan, joiden hallitukset peläten muuten jäävänsä yksin ja joutuvansa syrjään olivat pakotetut auttamaan Venäjän tsaaria.

Me hyvin ymmärrämme, että jos tämä tahi tuo puolueemme toimennäyttö näyttää joillekin tovereille vääraltä, niin vielä enemmän vääriä ja vaarallista on, että me näitten erimielisyyksien vuoksi aiheuttaisimme puolueemme hajaanuksen. Kurinpito sodan aikana on elinehto ei vaan armeijalle vaan myös puolueelle. Niin kauvan kuin sotaa kestää on meidän oltava enemmän yksimielisiä, enemmän solidaarisia kuin koskaan ennen. Menestyksenme ehtona tällä hetkellä on luottamus eikä arvostelu.